

ยุทธศาสตร์ 3 5 7: เส้นทางความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกล
ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) สำหรับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
Strategy 3 5 7: Road to Success In the management of distance education
through information technology (DLIT) for sub-district quality schools

พิลาวรรณ หอระดี^{1*}, ดวงพร อุ่นจิตต์^{2**}
Pilawan Horadee^{1*}, Duangporn Oonjitt^{2**}

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
119 หมู่ 9 ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52100 ประเทศไทย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education,
Lampang Rajabhat University

119 Moo 9, Chompoo Sub-district, Mueang Lampang District, Lampang Province, 52100, Thailand

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

119 หมู่ 9 ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52100 ประเทศไทย

²Division of Educational Administration, Faculty of Education,
Lampang Rajabhat University

119 Moo 9, Chompoo Sub-district, Mueang Lampang District, Lampang Province, 52100, Thailand

รับบทความ: 13 พฤศจิกายน 2564 ปรับปรุงบทความ: 26 กุมภาพันธ์ 2565 ตอรับตีพิมพ์บทความ: 25 เมษายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาคำตอบว่าเส้นทางความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 มาใช้ในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเป็นอย่างไร โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

* ผู้เขียนหลัก

อีเมล: pilawanhoradee9127@gmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

1) วรรณกรรมภาษาไทย จำนวน 20 ฉบับ และ 2) วรรณกรรมภาษาต่างประเทศ จำนวน 6 ฉบับ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา หนังสือ รายงานการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต โดยคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 1) มีความถูกต้อง (Authenticity) คือเอกสารมาจากแหล่งเชื่อถือได้ สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ตีพิมพ์ 2) มีความน่าเชื่อถือ (Credibility) คือ เอกสารที่ปราศจากข้อผิดพลาดและการบิดเบือนข้อมูล 3) มีความเป็นตัวแทน (Representativeness) คือ เป็นเอกสารที่แสดงรายละเอียดสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มประชากรตัวอย่างได้ และ 4) มีความหมายชัดเจน (Meaning) คือ เป็นเอกสารที่เข้าใจได้ง่าย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นำเสนอผลการวิจัยในเชิงวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศด้านยุทธศาสตร์ 3 5 7 คือโรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมใน “3 ข้อต้องมี” ผู้บริหารนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 ไปใช้ในการบริหาร โดยการสนับสนุนให้ครู นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้บริหารจะต้องบริหารให้เกิด “5 ข้อต้องทำ” ผ่านการสนับสนุนให้ครูนำไปปฏิบัติใน “7 ข้อต้องปฏิบัติ” มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกัน โดยมีเครื่องมือที่มีเนื้อหาและเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ 1) ห้องเรียนคุณภาพ 2) คลังสื่อประกอบการเรียนการสอน 3) ห้องสมุดออนไลน์ 4) ชุมชนแห่งการพัฒนาวิชาชีพ 5) คลังข้อสอบ

คำสำคัญ

ยุทธศาสตร์ 3 5 7 การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

Abstract

The purpose of this research was to find out the success path of distance learning information technology. How is the implementation of the strategy 3 5 7 used in quality schools in the sub-district? By using a documentary research method, the study of related literature was divided into 1) 20 Thai literature and 2) 6 foreign language literature. Collection of information from textbooks, books, reports, Internet searches. The selection of related documents consists of 1) authenticity is a document that comes from a reliable source. It must be accurate, complete, consistent with the context of the situation that occurred during the publication period; 2) credibility is the document is free from errors and misrepresentation; 3) representativeness is a document that can represent details instead of documents of the same type; details can represent a sample population; and 4) meaning is a document that is easy to understand, clear, consistent with the objectives and significance of the research and present the research results in an analytical way and synthesize information. The results of the study on the factors for success in the management of distance learning information technology in the field of strategy 3 5 7 is that the school must prepare in the “3 must have”.

The administrators applied the strategy 3 5 7 in school management by Encourage teachers to use them in classroom teaching. Therefore, the vision of school administrators must manage to create “5 must-dos” through encouraging teachers to implement them in “7 Practices” that are driven by integration with content and technology tools for improving the quality of education, namely: 1) quality classrooms; 2) teaching and learning resources 3) online library 4) community of professional development 5) test bank.

Keywords

Strategy 3 5 7, Distance learning Information Technology, Quality District Schools

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมากมาย และในอนาคตข้างหน้า เทคโนโลยีที่นักวิเคราะห์จากหลาย ๆ สำนัก รวมไปถึงผู้เชี่ยวชาญและนักคิดระดับโลก ต่างลงความเห็นว่า จะส่งผลกระทบ ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและในอีก 5 – 10 ปีข้างหน้า ประกอบด้วย เทคโนโลยีพกพา (Mobile) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) การประมวลผลแบบก้อนเมฆ (Cloud Computing) และ เทคโนโลยีจัดการข้อมูลจำนวนมหาศาล (Big Data) ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และวิธีการในการดำเนินการทางธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายของรัฐต่อประชาชน การหลอมรวม เทคโนโลยีทั้ง 4 เรื่องดังกล่าวนี้เข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสมลงตัว จะก่อให้เกิดการยกระดับในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ การที่จะพัฒนาเข้าสู่ยุคเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวได้นั้น จำเป็นต้องเตรียมประชาชนให้มีความพร้อมสู่รูปแบบวิถีสังคมสมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินชีวิตและการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศซึ่งการจะหล่อหลอมให้ประชาชนมีทักษะและคุณลักษณะดังกล่าวได้นั้น ต้องอาศัยเครื่องมือสำคัญที่สุดคือ การศึกษานั้นเอง (Thitiwatthananan & Kitnuntaviwat, 2017, 773-790) การศึกษาจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ เมื่อประเทศไทยลงทุนกับการจัดการศึกษาสูงมาอย่างต่อเนื่อง แต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับคุณภาพการศึกษาไทย ยังไม่มีประสิทธิภาพ จากรายงานผลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เปรียบเทียบสมรรถนะในการแข่งขัน ที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพของ ประเทศไทยในเวทีระดับนานาชาติ โดยใช้ดัชนีตัวชี้วัดของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการ (International Institute For Management Development: IMD) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ประจำปี 2559 ของประเทศต่าง ๆ รวม 61 ประเทศ พบว่า ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี 2559 ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในอันดับรั้งท้ายโดยประเทศไทยอยู่ในอันดับ 52 ลดลง 4 อันดับจากปี 2558 เป็นต้น (Ministry of Education, 2016, 30; Bunkrong, 2017, 1-25)

จากการสำรวจข้อมูลและสัมภาษณ์เชิงลึก จาก P. Wiset (personal communication, February 14, 2022) ในฐานะผู้ร่วมพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ 357 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตลอดจนประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องสภาพการจัดการศึกษาที่ประสบปัญหาในด้านคุณภาพของผู้เรียน พบว่ามีสาเหตุมาจากขาดแคลนครูผู้สอน ขาดทักษะในการสอน ขาดกลไกในการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในพื้นที่นวัตกรรม เช่น การปรับการเรียน เปลี่ยนการสอน โดยการใช้วัตกรรมการศึกษา และพัฒนาบุคลากร ปรับรูปแบบการทำงานใหม่ โดยเพิ่มอำนาจการตัดสินใจให้พื้นที่ และบูรณาการการทำงานของหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่ หรือเพิ่มความร่วมมือของประชาคม พึงเสียงผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการ และชุมชน เพื่อนำมาใช้รวมออกแบบหลักสูตรและสร้างพื้นที่การเรียนรู้ จากสภาพดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาคือ ครูคือบุคคลที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างไม่มีวันสิ้นสุดที่ต่างจากวัสดุและอุปกรณ์อื่น ๆ ดังนั้นการขับเคลื่อนกลไกการจัดการศึกษา โดยเฉพาะพัฒนาครูผู้สอนให้มีความสามารถและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถือเป็นส่วนสำคัญที่สะท้อนความมั่นคงของชาติ ที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน แต่จะเชื่อมโยงครู นักเรียนและชุมชน เข้าสู่ศูนย์กลางแห่งความรู้ทั่วโลก โดยครู จะเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ และนำความรู้เป็นเครื่องมือสู่การปฏิบัติและให้เป็นประโยชน์ เป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ (Office of the Education Council, 2016) ส่วนสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Tangkitvanich et al., 2016, 1) ได้สะท้อนสาเหตุหลักของคุณภาพการศึกษาไทยคือ หลักสูตรและตำราเรียนไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทำให้กระบวนการเรียนการสอน มุ่งการจดจำเนื้อหา มากกว่าการสร้างความรู้ความเข้าใจ ขณะเดียวกันสภาพการจัดการศึกษายังพบว่า ครูผู้สอนไม่ครบชั้นไม่ครบสาระการเรียนรู้ ขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ และสื่อสารสนเทศที่ทันสมัย รวมถึงกิจกรรมของโรงเรียนมีมาก ทำให้ มีเวลาในการจัดการเรียนการสอนน้อย ขาดการจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทำได้ ในวงจำกัด ทำให้ปัญหาคุณภาพการศึกษาไทยเรื้อรังที่สะสมมาอย่างยาวนานซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้พยายามแก้ไขและยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ก็ได้ทรงตระหนักถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่สร้างความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการศึกษาด้วยเช่นกันจึงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ตั้งสถานีส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม โดยโรงเรียนวังไกลกังวลเป็นแม่ข่ายถ่ายทอดสัญญาณไปสู่โรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบทให้ใกล้เคียงกัน โดยมีจุดเน้นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา คือ หน่วยงานทุกระดับต้อง 1) พัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน 2) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นฐานเดียวกัน ทั้งข้อมูลนักเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาและข้อมูลข้าราชการและบุคลากรอื่นใด ในการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนา DLTV และ DLIT ให้ เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน และ 4) ผู้เรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการเรียนรู้ (Office of the Basic Education Commission, 2016; Thitiwatthananan & Kitnuntaviwat, 2017, 773-790)

จากจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว แสดงถึงความสำคัญกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมุ่งศึกษายุทธศาสตร์ 3 5 7 และเน้นการสังเคราะห์เชื่อมโยงในลักษณะวิจัยเอกสารกับหลักการของ Thitiwatthananan and Kitnuntaviwat (2017, 773-790) เนื่องจากมีข้อค้นพบถึงการจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหาการขาดแคลนครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูสามารถจัดการเรียนรู้ในทุกสาระได้ นักเรียนและครูได้ เข้าถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนมีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ขณะเดียวกันในการจัดการศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance Learning) มายกระดับคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television: DLTV) และ 2) การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology: DLIT) โดยได้ดำเนินงานอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษา มีการจัดสภาพการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างครบถ้วน ทั้งกระบวนการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสร้างความรู้ จากการลงมือปฏิบัติ เนื้อหาตลอดจนสื่อ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีพลังมากขึ้น รวมถึงหลักการสังเคราะห์เชื่อมโยงในลักษณะวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย บทความวิจัยและวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ เอกสารเผยแพร่ของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเน้นความสำคัญของการศึกษาในสังคมดิจิทัลที่มีบทบาทสำคัญในการสอนและการจัดการศึกษาคือสื่อสารสนเทศ ซึ่งนับวันจะพัฒนาตัวของมันเองให้มีคุณค่าและสะดวกสบายต่อการใช้มากขึ้นและยังเป็นการบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่ หลังวิกฤตโควิด-19 ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลของการศึกษาเส้นทางความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) สำหรับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 : เส้นทางความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) มาใช้ในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์ 3 5 7 : เส้นทางความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดำเนินการโดยการประมวลเอกสาร ทั้งผลงานวิจัย บทความวิชาการ แบ่งเป็นวรรณกรรมภาษาไทย จำนวน 20 ฉบับ และ วรรณกรรมภาษาต่างประเทศ จำนวน 6 ฉบับ ที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งด้านยุทธศาสตร์ 3 5 7: ความหมาย องค์ประกอบ และ

ตัวชี้วัด ปัจจัยความสำเร็จ ประสิทธิภาพ ความแตกต่างของสถานศึกษา ของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม รวมถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละแนวคิด มีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ 3 5 7: ความหมาย องค์ประกอบ และตัวชี้วัด

ยุทธศาสตร์ 3 5 7 หมายถึงกลไกการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีองค์ประกอบและตัวชี้วัดตามหลักการของ Distance Learning Information Technology Center (2016, 4) และการสังเคราะห์เอกสารของ Thitiwatthananan and Kitnuntaviwat (2017, 773-790) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ “3 ข้อ ต้องมี” คือต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องใช้โทรทัศน์/จอภาพ และคอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่าและต้องมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับนักเรียนเพียงพอต่อการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ “5 ข้อต้องทำ” คือผู้บริหารสถานศึกษาต้อง ต้องให้ความสำคัญ ต้องเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ ต้องสนับสนุนการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องนิเทศภายใน กำกับติดตามการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และต้องส่งเสริมการเข้าร่วมเครือข่ายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ยุทธศาสตร์ “7 ข้อ ต้องปฏิบัติ” คือครูต้องนำลงสู่การปฏิบัติ มีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้การศึกษาทางไกล มีการนำผลการวัดและประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และวางแผนการสอนซ่อมเสริม นำองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพ

จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์ 3 5 7 ทั้งความหมาย องค์ประกอบ และตัวชี้วัด เป็นแนวทางในการบรรลุจุดหมายของสถานศึกษา คือมีกลไกการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แนวทางนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ 3 5 7 โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในสถานศึกษาให้ชัดเจน เพื่อให้ยุทธศาสตร์ 3 5 7 ที่ได้ออกมานั้นตรงตามความต้องการ และดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

2. เส้นทางการบริหารยุทธศาสตร์ 357 ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance Learning Information Technology Center, 2016, 9) นำเสนอแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ 3 5 7 เป็นการส่งเสริมการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มุ่งแก้ปัญหาการขาดแคลนครูของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จำนวน 15,553 โรงเรียนครอบคลุมโรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาการศึกษาโดยรวมอย่างยั่งยืนซึ่งการพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่ง Thitiwatthananan and Kitnuntaviwat (2017, 773-790) นำเสนอ 5 รูปแบบคือ 1) ห้องเรียนแห่งคุณภาพ (DLIT Classroom) คือ การขยายจากโรงเรียนชั้นนำทั่วประเทศ ไปสู่โรงเรียนขนาดกลาง 15,553 แห่ง เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม เน้นกลุ่มสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่สอนยาก เข้าใจยาก และมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) ให้ต้นสังกัดเร่งพัฒนา โดยผ่านช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ชื่อเว็บไซต์ www.dlit.ac.th โดยให้โรงเรียนปลายทางสามารถ

จัดการเรียนการสอนพร้อมกับครูต้นทางหรือสามารถเรียกดูย้อนหลังในชั่วโมงสอนเสริม โดยครูปลายทางจะดาวน์โหลดให้ชมแบบ Offline ก็ได้ 2) คลังสื่อประกอบการเรียนการสอน (DLIT Resources) คือ คลังสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีการจัดระบบและหมวดหมู่ที่ครูสามารถนำไปใช้งานได้ทันที มีทั้งสื่อที่เป็นภาพนิ่ง วิดิทัศน์ เกมส์ และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ครูสามารถใช้สื่อจาก DLIT Resources นำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นให้นักเรียนคิด ใช้สื่อตั้งคำถาม ใช้สื่อเป็นคำตอบ ใช้สื่อเป็นแบบฝึกหัดทบทวนความเข้าใจ 3) ห้องสมุดออนไลน์ (DLIT Library) คือ ห้องสมุดออนไลน์เพื่อครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้สนใจทั่วไป ลักษณะ DLIT Library เป็นห้องสมุดออนไลน์ที่มีเนื้อหาถูกต้อง แบ่งเป็นหมวดหมู่ ตอบสนองความต้องการของครู และความสนใจของผู้เรียน มีรูปแบบที่หลากหลายทั้งบทความ รูปภาพและวิดีโอ มีระบบค้นคว้าที่ทำได้ง่าย 4) คลังข้อสอบ (DLIT Assessment) คือ แหล่งรวบรวมข้อสอบมากมาย ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 DLIT Assessment คลังข้อสอบเป็นการสอบที่เรียกว่า Assessment for Learning สอบเพื่อเรียน คือ ครูสามารถใช้ข้อสอบเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียน ได้ตลอดเวลา เพื่อสอนเสริมและวางแผนการสอนให้ตรงกับความสามารถของนักเรียน เป้าหมายของ DLIT Assessment คือ เพื่อทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้น นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ครูมีเครื่องมือที่ทำให้เกิดการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และการศึกษาของไทยได้ก้าวไปข้างหน้าอย่างแท้จริง และ 5) ชุมชนแห่งการพัฒนาวิชาชีพ (DLIT Professional Learning Community: DLIT PLC) คือ ช่องทางในการสร้างและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้กับครูทั่วประเทศ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู เพราะการจะพัฒนาการศึกษาให้ยั่งยืน คือ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในกลุ่มครูทั่วประเทศ DLIT PLC มี 3 รูปแบบ คือ (1) สื่อรายการที่ทำให้ครูได้เห็นแบบปฏิบัติการสอนที่ดี หรือ Good Practice ของครูไทยและครูทั่วโลก (2) กิจกรรมการแบ่งปันและการเรียนรู้ หรือ Share and Learn ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (3) กิจกรรมการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงหรือ Coaching and Mentoring กิจกรรมที่สร้างครูหรือผู้บริหารให้มีความเชี่ยวชาญแล้วพัฒนาต่อยอดให้เป็นผู้ชี้แนะหรือพี่เลี้ยง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในโรงเรียน

ขณะเดียวกันศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance Learning Information Technology Center, 2016, 11) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามยุทธศาสตร์ 3 5 7 ดังนี้ 1) ครูและนักเรียนทุกคนได้เข้าถึงเทคโนโลยี และ สื่อในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการ 2) ครูที่สอนไม่ตรงกับวิชาเอกสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม 3) สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง 4) มีการระดมสรรพกำลังและบูรณาการทรัพยากรจากภาครัฐและเอกชนช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

มีผลการศึกษาในด้านที่ใกล้เคียงกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของ Bunkrong (2017, 1-25) ได้วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา โดยผู้เรียน สถานศึกษา

และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาควรเข้าถึงทรัพยากร และระบบเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มุ่งองค์ความรู้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้ง มีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียนการสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยมีกลยุทธ์ เช่น 1) พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการบริหารจัดการที่ทันสมัย ให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาระบบการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศ ระบบการรายงานของฐานข้อมูลโดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลการศึกษาทุกระดับ/ประเภท การศึกษา ให้เป็นเอกภาพเป็นปัจจุบัน และมีมาตรฐานเดียวกัน 3) ผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ อิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา นำมาใช้เพิ่มคุณภาพ การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ 4) จัดหาอุปกรณ์/ทรัพยากรพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้เรียน อย่างเพียงพอทั่วถึง และเหมาะสมกับการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง 5) มียุทธศาสตร์ส่งเสริมและ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา เช่น พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีเครือข่ายเรียนรู้ทางการศึกษา ทั้งระบบให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ โดยการจัดการฐานข้อมูลด้วยระบบ Cloud Computing ที่มีมาตรฐานจัดเก็บนำเข้าและแจกจ่าย Content และ Courseware เดียวกัน

ส่วน Goodwin (2020) สะท้อนถึงการศึกษายุค 4.0 ที่ใกล้เคียงกับการเรียนการสอนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนุกสนานด้วยเทคโนโลยีสามารถเข้าถึงได้ และการเรียนรู้ผ่านการเล่นมีบทบาทสำคัญในการศึกษาและเตรียมเด็กสำหรับความท้าทายและโอกาสข้างหน้า เป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและจำเป็นในปัจจุบัน ขณะที่ Frances (2020) ระบุว่า ในการวิเคราะห์และใช้เพื่อปฏิบัติต่อนักเรียนแต่ละคนในฐานะปัจเจกบุคคลโดยเข้าใจว่าความต้องการ การเรียนรู้ของทุกคนและผลลัพธ์ที่ต้องการจะแตกต่างกัน เน้นถึงความสำคัญของการศึกษาทักษะที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำไปใช้กับแต่ละสถานการณ์ได้แทนที่จะยึดติดกับชุดทักษะที่เชื่อมโยงโดยตรงกับบทบาทงาน ที่เฉพาะเจาะจงแนวทางปฏิบัติด้านการเรียนรู้ เช่น SCALE-UP ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นโดยสถาบันต่าง ๆ เช่น North Carolina State University ใช้การฝึกปฏิบัติ วิธีการเรียนรู้แบบ SCALE-UP ให้นักเรียนนั่งโต๊ะ กลมที่กระจายไปทั่วห้องช่วยให้ครูสามารถเดินผ่านพื้นที่และเข้าหานักเรียนได้อย่างอิสระ ด้วยวิธีการ เรียนรู้แบบนี้นักเรียนยัง “แก้ปัญหาบนแล็ปท็อปและไท์บอร์ดตอบคำถามแบบเรียลไทม์และช่วยกันเรียนรู้” แนวทางในการสอบและการประเมินก็จะเปลี่ยนไปเช่นกันโดยย้ายออกไปจากวิธีการดั้งเดิมในการดูข้อสอบและ ถ่ายทอดข้อมูลจำนวนมาก นักเรียนและครูสามารถได้รับการประเมินแทน โดยการวิเคราะห์เส้นทางการเรียนรู้ ของพวกเขาผ่านโครงการหรือผลงานภาคสนามที่เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและเชิงประสบการณ์ ดังนั้นการ เปลี่ยนแปลง Education 4.0 คือการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น จุดประสงค์สูงสุดของการใช้เทคโนโลยีนี้และการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้คือการให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของ กระบวนการศึกษา “เปลี่ยนจุดเน้นจากการสอนไปสู่การเรียนรู้” นั่นเอง เมื่อผนวกกับแนวคิดของ Senge (1990, 191-216) ที่มองในมิติของสถานศึกษาคือความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้หมายถึง สถานที่ซึ่งผู้คน

สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างสรรค์ผลงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นที่ซึ่งเกิดรูปแบบการคิดใหม่ ๆ หลากหลาย ซึ่งแต่ละคนมีอิสระที่จะสร้างแรงบันดาลใจ และทุกคนต่างเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ Thitiwatthananan and Kitnuntaviwat ศึกษาแนวทางการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่ายุทธศาสตร์ 357 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศตามมาตรฐานการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี แนวทางการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้ (Thitiwatthananan & Kitnuntaviwat, 2017, 787-788)

1) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ครูควรปฏิบัติดังนี้ 1) ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้และนักเรียนระดับชั้นต่าง ๆ 2) วิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการนำผลการวัดและประเมินจากแบบทดสอบของ DLIT Assessment มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และระดับชั้นของนักเรียน 3) นำแบบทดสอบที่อยู่ใน DLIT Assessment ทั้งก่อนเรียน หลังเรียน และระหว่างเรียน มาใช้ในการวัดประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน

2) ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรดำเนินการดังนี้ 1) มีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านช่องทางที่สะดวกในการรายงานผลและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน 2) มีการสรุปและรายงานผลการนิเทศภายในด้านการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม 3) ควรสะท้อนผลการจัดการเรียนโดยใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดการเรียนการสอน

3) ด้านการเรียนการสอน ครูควรปฏิบัติดังนี้ 1) กำหนดแผนในการสอนและการซ่อมเสริมนักเรียนโดยใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตรและระดับชั้นของนักเรียน 2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรมโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของหลักสูตรและบริบทของนักเรียน 3) มีการสรุปผลพัฒนาการของนักเรียนจากการสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลและนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ

4) ด้านความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และชุมชน ครูควรปฏิบัติดังนี้ 1) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ ผ่านทาง DLIT PLC มากขึ้นและสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันโดยใช้ Cloud Computing เพื่อการประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 2) สร้างสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาและกำหนดช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นสื่อกลางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

5) ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้ 1) มีระบบการให้บริการนักเรียนในการใช้สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเข้าใช้งาน DLIT อย่างทั่วถึงและเพียงพอ 2) มีการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดหา สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ในการใช้ DLIT 3) มีระบบการซ่อมแซมและบำรุงรักษาการใช้งานของวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม

6) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้ 1) จัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ อย่างทั่วถึงและเพียงพอ 2) มีการจัดสภาพห้องเรียนที่เอื้อต่อการใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการจัดการเรียนการสอน 3) วางระบบการใช้งาน วัสดุ อุปกรณ์ ให้เป็นระเบียบและพร้อมใช้งาน

จะเห็นได้ว่าเส้นทางการบริหารยุทธศาสตร์ 3 5 7 ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ที่กล่าวมา สามารถประมวลได้ว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่มีบทบาทสำคัญในด้านความคิดเชิงวิเคราะห์การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจน มีการสร้างพันธกิจเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ปลูกฝังวัฒนธรรมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน กระตุ้นและส่งเสริมการใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์ และการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นทั้งผู้สอน ผู้ฝึกสอน และพี่เลี้ยงแก่บุคลากร รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นเป็นแบบอย่าง ในการเรียนรู้ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายให้ชัดเจน สร้างค่านิยม เน้นการทำงานแบบ มีส่วนร่วมหรือเป็นทีม ปลูกฝังวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างบรรยากาศแห่งความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ด้วยการสื่อสารกับบุคลากรแบบสองทาง มีการรับฟังความคิดเห็นบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน มีการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานเชิงนวัตกรรมได้ (Jituea et al., 2017, 1738-1754)

3. วิธีการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ

Distance Learning Foundation and the Office of the Basic Education Commission (2018) นำเสนอวิธีการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยสนับสนุน และส่งเสริมให้โรงเรียน สามารถดำเนินงานจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม โดยดำเนินการดังนี้ 1) วางแผนการดำเนินงาน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ พร้อมทั้งศึกษามาตรฐานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม การประเมินก่อนการดำเนินงานและรายงานผลการประเมินตนเองผ่านระบบออนไลน์ การนำผลการประเมินตนเองมากำหนดแผนการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้เป็นมาตรฐาน 2) ขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยจัดประชุมชี้แจงแผนการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายเข้าใจ เพื่อกำหนดแผนงานและปฏิทินการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐาน มีการกำกับดูแลให้โรงเรียนประเมินตนเองตามมาตรฐานก่อนการดำเนินงาน ทำการจัดการเรียนการสอนโดยใช้

การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้เป็นไปตามมาตรฐาน 3) สรุป และรายงานผลการดำเนินงาน โดยรายงานผลการประเมินผ่านระบบออนไลน์ พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลสารสนเทศผลการประเมินตนเอง และ 4) มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยนำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปใช้วิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา เพื่อนำไปพัฒนางานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขณะเดียวกันด้านวิธีการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษาของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง หลักสูตร และการประเมินผล (Vehachart, 2021, 29-47) ในแง่ของการจัดการเรียนรู้ Boonthongphaeng and Naiyaphat (2015, 88-97) นำเสนอการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) การเตรียมการและวางแผนก่อนการเรียนรู้ได้แก่มีการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือสอนทางไกลผ่านดาวเทียมแล้วจัดทำแผนสำหรับตนเองโดยระบุรายการสื่อเอกสารใบงานที่ต้องเตรียมเตรียมเครื่องรับโทรทัศน์และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เรียบร้อย 2) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ 3) การดำเนินการหลังการเรียนรู้ การประเมินผลได้แก่มีบันทึกหลังการสอนรวบรวมผลงานนักเรียนจากการเรียนรู้ ส่วน Sankaphong (2019) นำเสนอการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ทั้งด้านการบริหารจัดการ บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ดังนี้

การบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) การสนับสนุน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและภายในห้องเรียนให้สะอาดและเป็นระเบียบ กำกับดูแลการติดตั้งอุปกรณ์ให้ได้ตามมาตรฐานเหมาะสมกับห้องเรียนและจำนวนนักเรียน และ 2) การสร้างภาคีเครือข่าย ดำเนินการโดยสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีเครือข่าย

บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนครู ตัวแทน มีบทบาท คือ วางแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง 2) ครูผู้สอน มีบทบาท คือ จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับเอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมการสอนล่วงหน้า รวมทั้งมอบหมายงานให้นักเรียนเตรียมพร้อมในการเรียนครั้งต่อไป ร่วมจัดการเรียนรู้ไปพร้อมกับครูโรงเรียนต้นทาง โดยผลการศึกษาของ Pudtikunkaseam and Preechar (2021, 373-384) พบว่าสมรรถนะสำคัญสำหรับผู้สอนออนไลน์ในการจัดการศึกษาทางไกลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้สอนและสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้โดยสมรรถนะสำคัญแบ่งเป็น 6 ด้านได้แก่ สมรรถนะด้านศาสตร์การสอน สมรรถนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียน สมรรถนะด้านการประเมินผลและความรู้ สมรรถนะด้านทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสมรรถนะด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนออนไลน์ 3) นักเรียน มีบทบาท คือ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การเรียน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งตามที่ครูมอบหมาย 4) ผู้ปกครอง มีบทบาท คือ รับทราบและตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์

ของการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ที่โรงเรียนได้นำมาใช้ ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักเรียนและครู สนับสนุน ส่งเสริม การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการรับสัญญาณ จากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ตลอดจน ติดตาม สอบถามการเรียนของนักเรียน ในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป อย่างต่อเนื่อง 5) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาท คือ กำหนดนโยบายร่วมกับโรงเรียนในการ จัดการเรียนการสอนด้วยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีส่วนร่วมในการปรับตารางเรียนให้สอดคล้องกับ ตารางการออกอากาศของโรงเรียนวังไกลกังวล ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน ด้วย การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และ 6) ภาศิเครือข่าย ประกอบด้วยบุคคล หรือ หน่วยงานภายนอก ที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีบทบาทในการสนับสนุนอุปกรณ์ในการจัด การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การบำรุงรักษา และซ่อมบำรุงอุปกรณ์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม วิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง หลักสูตร และการ ประเมินผล

4. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 5 7 ของ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

Sankaphong (2019) ระบุถึง ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประกอบด้วย การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ด้านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จากโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนการดำเนินงาน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำด้วยความมุ่งมั่น โดยบริหารจัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้วยการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม การเตรียมการสอนล่วงหน้าของคุณครู ตลอดจนการวางแผนอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้วยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม อย่างจริงจังของคณะกรรมการ สถานศึกษา ความตระหนักและการให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนด้วยการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม ความร่วมมือของบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายในดำเนินการอย่างจริงจัง ส่วน Nunat and Hona (2020, 289-300) นำเสนอปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในยุค ไทยแลนด์ 4.0 นั้นประกอบด้วย 1) ผู้บริหารองค์กร ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ (Vision) มองเห็นภาพในอนาคต สามารถกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนร่วมกับคณะครู ผู้ปกครองและ ชุมชนถึงทิศทางการพัฒนาผู้เรียน เป็นผู้นำเชิงวิชาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ในการนำ นโยบายลงสู่การปฏิบัติและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสามารถสร้างสรรค์ การนิเทศ กำกับ และ ติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอน โดยต้องยอมรับ ตระหนัก ให้ความสำคัญและมีความเข้าใจการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีความรู้ พื้นฐานด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้และนำมาบูรณาการการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้าน ตัวผู้เรียน ควรเป็นผู้มีความใฝ่รู้ สนใจ กระตือรือร้นอยากเรียนรู้กับครูต้นทาง มีวินัย มีความรับผิดชอบในการ

เรียนรู้ โดยการร่วมกิจกรรมกับครู ต้นทางและครูปลายทาง ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจและเชื่อมั่นในกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 4) ด้านการสร้างความร่วมมือ โดยการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ควรมีการสร้าง ความเข้าใจ ให้กับผู้ปกครองและชุมชนให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในด้านของการนำมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา แก้ปัญหาการขาดแคลนครู การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับผู้เรียน

นอกจากนี้ Techa et al. (2016, 94-106) นำเสนอปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่าเหตุและปัจจัยที่สนับสนุนคือ ผู้บริหารอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ผู้บริหารให้ครูเข้ารับการอบรม ครูให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี โรงเรียนมีแผนปฏิบัติการรวมถึงมีงบประมาณที่เพียงพอ เหตุและปัจจัยที่ถูกรั้งคือ ผู้บริหารขาดการส่งเสริมในเรื่องของแรงจูงใจให้กับผู้ได้บังคับบัญชา ครูยังขาดความตระหนักในการปฏิบัติงาน ครูมีภาระงานมาก แผนการปฏิบัติการยังไม่ครอบคลุมชัดเจน รวมถึงการนิเทศไม่สม่ำเสมอ และไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วน Gerdrung (2017, 180-195) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าปัจจัยทางบวกที่มีอิทธิพลทางตรงต่อนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ความพร้อมของผู้บริหาร ความพร้อมของนักเรียน การบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การมีส่วนร่วมความพึงพอใจของผู้บริหารและครูผู้สอน ส่วนปัจจัยทางบวกที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อนโยบายการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ความพร้อมของผู้บริหาร ความพร้อมของครูผู้สอน สื่อวัสดุอุปกรณ์คุณภาพของเครือข่าย การวัดและประเมินผล และการมีส่วนร่วมกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ดำเนินการดังนี้ (Sankaphong, 2019)

1. ขั้นเตรียมการสอน ได้แก่ 1) ศึกษา ทบทวน หลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างเวลาเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนของโรงเรียนวังไกลกังวล 2) ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าจากเว็บไซต์ <https://dltv.ac.th> พร้อมเตรียมรายการสื่อ เอกสาร ใบงานและศึกษากิจกรรมที่ต้องปฏิบัติทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังรับชมการจัดการเรียนรู้ที่จะออกอากาศในแต่ละครั้ง 3) วางแผนการจัดการในชั้นเรียนเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนตามตารางออกอากาศที่เหมาะสม 4) เตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ใบงาน ใบความรู้และกิจกรรมเสริม ตามที่ครูต้นทางกำหนดสำหรับโรงเรียนปลายทาง 5) จัดนักเรียนเข้าเรียนตามตารางออกอากาศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครบถ้วน กรณีไม่สามารถรับชมรายการออกอากาศ ได้ในแต่ละครั้ง ครูต้องจัดกิจกรรมสอนเพิ่มเติมให้นักเรียนโดยสามารถรับชมย้อนหลังได้ผ่านทางเว็บไซต์ <https://dltv.ac.th> 6) จัดวางเครื่องรับโทรทัศน์ให้เหมาะสม นักเรียนสามารถมองเห็น ได้ชัดเจน ทัวถึง และตรวจสอบเครื่องรับสัญญาณของโรงเรียน ก่อนถึงเวลาออกอากาศตามตารางเพื่อเตรียมพร้อม และ 7) จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

2. ขั้นจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ครูนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่แก่นักเรียน ให้สามารถเข้าใจเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมที่ควรเสริมในช่วงนี้ได้แก่ กิจกรรมเปิดสมองด้วย การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย (Brain-based Learning: BBL) 2) เปิดรับสัญญาณการออกอากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามโรงเรียนต้นทาง 3) กำกับดูแล สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ครูแนะนำอธิบายเพิ่มเติมตามความจำเป็น และครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้กำกับห้องเรียน

3. ขั้นสรุป โดย 1) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน สาระสำคัญจากการเรียนแต่ละครั้ง 2) ติดตาม ตรวจสอบการทำงานแบบฝึกหัด ภาระงานของนักเรียนแต่ละคน 3) ครูสั่งการบ้าน หรือสั่งงานที่จะต้องเตรียมในชั่วโมงต่อไป

4. ขั้นวัดและประเมินผล ดำเนินการวัดผลและประเมินผล เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลง ในแต่ละครั้ง แต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่าการเรียนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้หรือไม่ก็น้อยเพียงใด แล้ววิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป

5. ขั้นบันทึกผลหลังสอน โดยครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้งหลังการจัดการเรียนรู้สิ้นสุดลง โดยมีหัวข้อ ดังนี้ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชั้นที่สอน หน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน สรุปผล และบันทึกผลหลังสอน

6. ขั้นสอนซ่อมเสริม ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมนอกตารางออกอากาศเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

นอกจากนี้ Boonthongphaeng and Naiyaphat (2015, 88-97) นำเสนอการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) การเตรียมการและวางแผนก่อนการเรียนรู้ได้แก่มีการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือสอนทางไกลผ่านดาวเทียมแล้วจัดทำแผนสำหรับตนเองโดยระบุรายการสื่อเอกสารใบงานที่ต้องเตรียมเครื่องรับโทรทัศน์และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เรียบร้อย 2) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้แก่ใช้สื่อการสอนตามวิธีการที่กำหนดไว้เตรียมความพร้อมก่อนการชมรายการประมาณ 5 นาที และ 3) การดำเนินการหลังการเรียนรู้การประเมินผลได้แก่มีบันทึกหลังการสอนรวบรวมผลงานนักเรียนจากการเรียนรู้

จากการประมวลเอกสารปัจจัยสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 5 7 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จได้ว่ามาจากการสร้างกลไกความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารในการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ผู้บริหารให้ครูเข้ารับการอบรม และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน ครูให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี สื่อวัสดุอุปกรณ์คุณภาพของเครือข่าย การวัดและประเมินผล และการมีส่วนร่วมกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ตลอดจนทางโรงเรียนต้องมีแผนปฏิบัติการรวมถึงมีงบประมาณที่เพียงพอ ถ้าพิจารณาในภาพรวม กลไกการทำงานต้องขับเคลื่อนร่วมกัน ดังนั้น กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิด

แรงผลักดันการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 5 7 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลให้ประสบผลสำเร็จได้

5. ประสิทธิภาพการบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 5 7 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

Boonpathum and Tangtard (2015, 324-337) ศึกษาประสิทธิภาพการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาระบบทวิภาคี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาผลการศึกษาพบว่า ระบบการจัดการศึกษาทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ นโยบาย และวัตถุประสงค์ 2) การวางแผนการจัดการศึกษาทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 3) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 4) การจัดการเรียนการสอนทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และ 5) การประเมินระบบการศึกษาทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในด้านการประเมินสื่อพบว่าประสิทธิภาพของสื่อการเรียนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในระบบการจัดการศึกษาทางไกล มีประสิทธิภาพ 92.11/92.40 ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาในระบบทวิภาคีมีความพึงพอใจต่อระบบการจัดการศึกษาทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สำหรับนักศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอนในระบบทวิภาคีมีความคิดเห็นว่า ระบบการจัดการศึกษาทางไกลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสำหรับนักศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งผลการศึกษานี้พบในทำนองเดียวกับผลการศึกษาของ Roengchaiyaphum and Usaho (2015, 493-504) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เนื่องจากโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างครบถ้วนในทุกด้าน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านปริมาณ ด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งได้แก่ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และอื่น ๆ ที่ล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ส่งผลให้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้ตั้งไว้ ส่วน Pornsirinthip et al. (2015, 1-12) ก็พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการบริหารจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ ชั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม รายวิชาที่สอน 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2555 โดยภาพรวมแล้ว ส่วนใหญ่มีคะแนนใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพเยี่ยม 2 ที่จัดการศึกษาโดยไม่ใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม และจากผลการศึกษาผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยไม่ใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมเช่นกัน แต่เมื่อเทียบเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ยังอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ที่

เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก สภาพบริบทของโรงเรียน ในท้องถิ่นทุรกันดารบางโรงเรียนต้องใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ กระแสไฟฟ้าจะไม่สม่ำเสมอ อันเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน และความแตกต่างทางชาติพันธุ์ของนักเรียน ในการใช้ภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทย จึงเป็นอุปสรรคในการแสวงหาความรู้ นอกจากนี้ Wannasiri (2015, 48) การเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านมีความแตกต่างกัน นั่นคือ สถานศึกษาขนาดเล็กมีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ดังนั้น ประสิทธิภาพการบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 5 7 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สรุปได้ว่ายุทธศาสตร์ 3 5 7 เป็นนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่ดำเนินการเป็นนโยบายและขับเคลื่อนโดยการจัดทำโครงการรองรับและนำไปพัฒนาผู้บริหาร ครูและให้ผู้บริหาร ครู นำไปใช้ในสถานศึกษา จากนั้นสำนักงานเขตพื้นที่มีการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง สรุปผลการดำเนินงานแล้วนำเสนอแนะไปพัฒนา ปรับปรุง และต่อยอดต่อไป เมื่อประเมินผลจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในกลุ่มเป้าหมายพบว่า ผลคะแนน O-NET, NT สูงขึ้น

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยเน้นตามระเบียบวิธีดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เป็นเครื่องมือสำคัญ โดยคัดเลือกเอกสารระดับทุติยภูมิ คือ การประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย บทความวิจัยและวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ เอกสารเผยแพร่ของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติ แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ เป็นต้น

1.1 บทความวิจัย บทความวิชาการ ตำราที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ระหว่างปี ค.ศ. 1999 ถึง ค.ศ. 2021 จำนวน 19 เล่ม

1.2 เอกสารเผยแพร่ของภาครัฐ จำนวน 6 เรื่อง

1.3 ข้อมูลเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติ จำนวน 4 เรื่อง และแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ จำนวน 4 เรื่อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารระดับทุติยภูมิตามแนวทางของ Scott (1990; Scott, 2006, 3-40) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ในการคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) มีความถูกต้อง (Authenticity) คือ เป็นเอกสารที่มาจากแหล่งเชื่อถือได้ มีความถูกต้องถูกต้อง สมบูรณ์ สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ตีพิมพ์ 2) มีความน่าเชื่อถือ (Credibility) คือ เป็นเอกสารที่ปราศจากข้อผิดพลาดและการบิดเบือนข้อมูล 3) ความเป็นตัวแทน (Representativeness) คือ เป็นเอกสารที่สามารถแสดงรายละเอียดแทนเอกสารประเภทเดียวกันได้ รายละเอียดสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มประชากรตัวอย่างได้ และ 4) มีความหมายชัดเจน (Meaning) คือ เป็นเอกสารที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ชัดเจน สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์และนัยสำคัญของการวิจัย (Mogalakwe, 2006, 221-230) โดยการสังเคราะห์เอกสารด้วยกระบวนการวางโครงเรื่องและใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหาสาระที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยายเชิงคุณภาพ จากแนวทางการวิเคราะห์เอกสารของ Cooper and Lindsay (1997) มีกระบวนการคือวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อค้นพบ เช่น สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปสู่การคิดวิธีการแก้ไข แนวคิด หลักการหรือวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีขั้นตอนกระบวนการบรรยายเชิงคุณภาพ คือ 1) การกำหนดหัวข้อปัญหา 2) การเสาะค้นงานวิจัย 3) การประเมินข้อมูลหลังจากที่ได้เก็บรวบรวมงานวิจัยมาแล้ว 4) การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล 5) การนำเสนอข้อมูล ขณะเดียวกันด้าน คัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำมาสังเคราะห์คือ งานวิจัยที่ระบุตัวแปรเดียวกัน และมีกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน โดยประมวลเอกสารงานวิจัยเหล่านั้นให้เข้าใจก่อนว่ามีความเกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องหรือสาระที่ต้องการสังเคราะห์หรือไม่เพียงใด ส่วนการพิจารณาคุณภาพเอกสารและงานวิจัยพิจารณาจากประเด็นความสอดคล้อง ระหว่างชื่อเรื่อง ปัญหาการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประเด็นการให้นิยามศัพท์ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและวัด กลุ่มตัวอย่าง ได้มาอย่างเหมาะสมหรือไม่ การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงข้อค้นพบที่สำคัญ

3. ขอบเขตเนื้อหา ขอบเขตเนื้อหาของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงเอกสารหรือขอบเขตเอกสารระดับทฤษฎี ครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ยุทธศาสตร์ 3 5 7 : ความหมาย องค์ประกอบ และตัวชี้วัด 2) เส้นทางการบริหารยุทธศาสตร์ 3 5 7 ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ความสัมพันธ์เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ 3 5 7 ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยผลการคัดเลือก พบว่ามีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การคัดเลือกเอกสาร และวัตถุประสงค์งานวิจัย แบ่งเป็น วรรณกรรมภาษาไทย และวรรณกรรมภาษาต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้นำวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาสังเคราะห์แนวคิดทางการบริหารยุทธศาสตร์ 3 5 7 ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสรุปความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างแนวคิดต่าง ๆ ดังกล่าว

ตาราง 1

ผลการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและผลลัพธ์

ผลการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผลลัพธ์
ขั้นตอนการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความหมาย องค์ประกอบและตัวชี้วัด	1. การคัดเลือกเอกสารระดับทฤษฎี โดย การประมวลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ มีความหมายชัดเจน มีความเป็นตัวแทน ที่สามารถเป็นตัวแทนกลุ่มประชากร ตัวอย่าง พร้อมพิจารณาประเด็นความ	1. ความหมายของยุทธศาสตร์ 3 5 7 คือ กลไกการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศสู่เป้าหมายโดยวัด จากยุทธศาสตร์ “3 ข้อต้องมี 5 ข้อต้อง ทำและ 7 ข้อต้องปฏิบัติ” แสดง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงดัง ภาพที่ 1

ตาราง 1

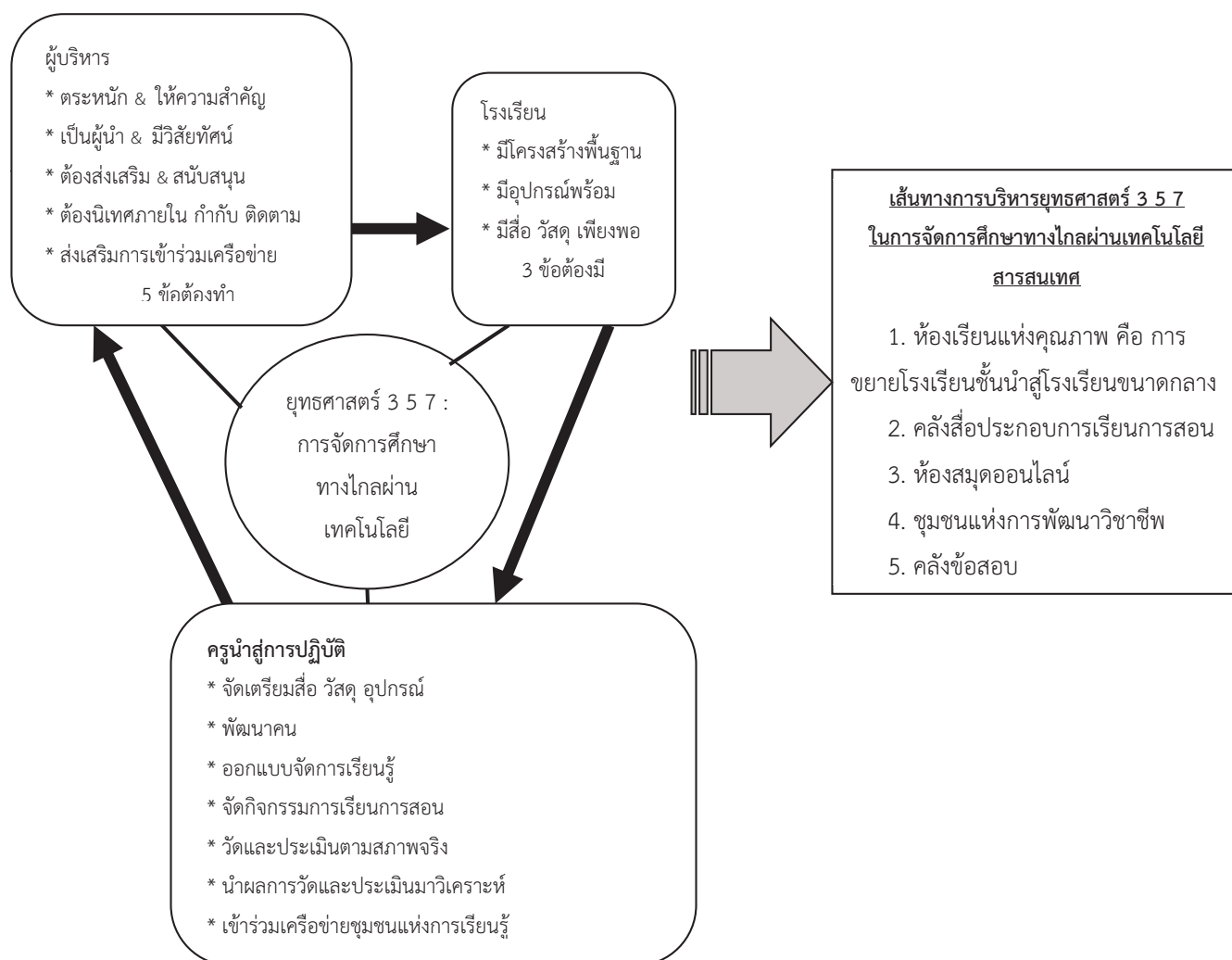
ผลการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและผลลัพธ์ (ต่อ)

ผลการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผลลัพธ์
	สอดคล้องระหว่างข้อเรื่อง ปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ตัวแปรที่ เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลและข้อ ค้นพบที่สำคัญ	
ขั้นตอนที่ 2 เส้นทางการบริหาร ยุทธศาสตร์ 3 5 7 ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	2. การสังเคราะห์เอกสาร โดยวิธีการบรรยาย เชิงคุณภาพ	2. เส้นทางการบริหารยุทธศาสตร์ 3 5 7 พบว่า ทั้งโรงเรียน ผู้บริหาร และ ครูผู้สอน ต้องผสานสัมพันธ์กัน เพื่อให้ การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ แสดง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงดังภาพที่ 2

ผลการวิจัย

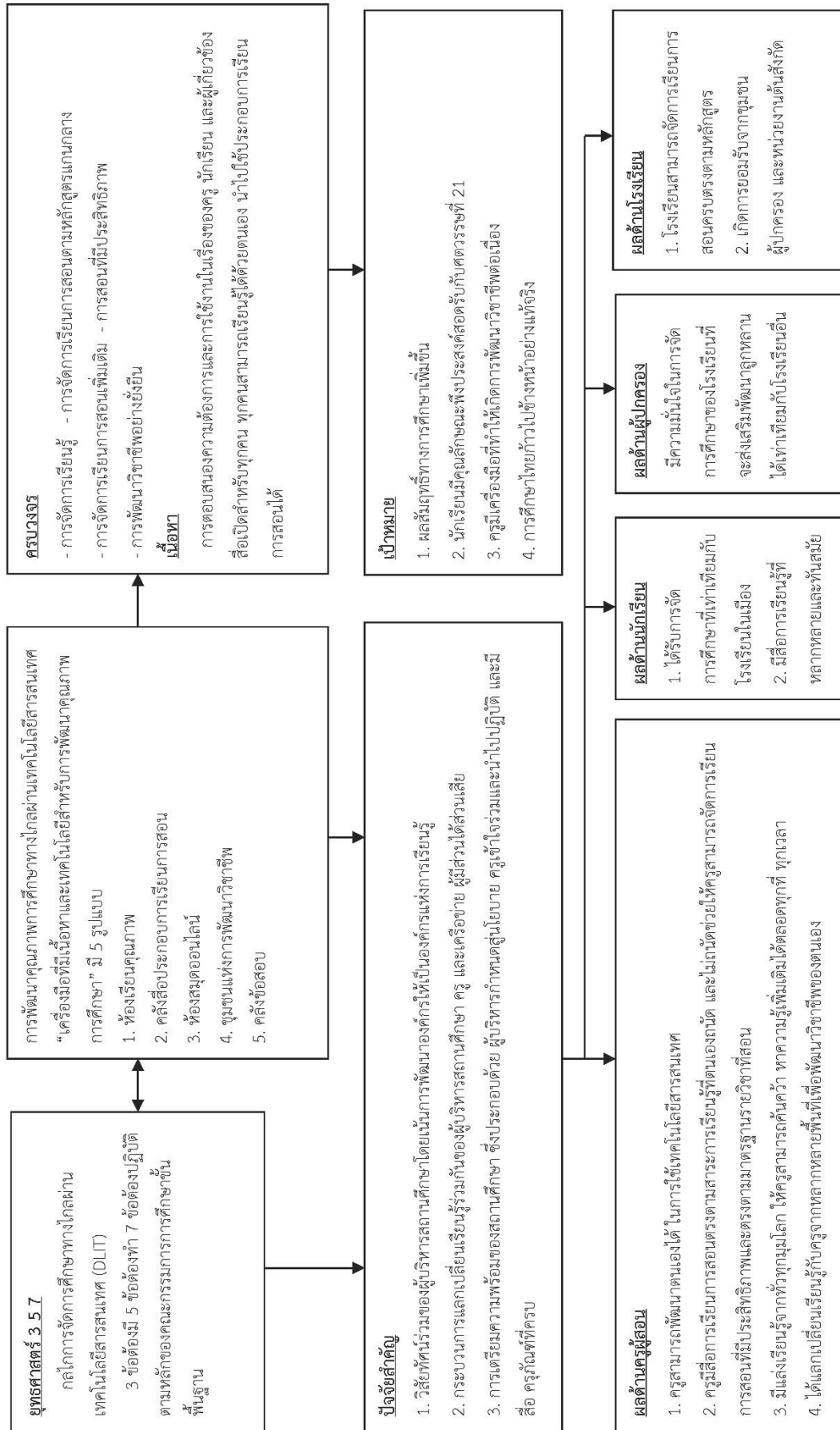
จากผลการวิจัยเอกสาร แสดงให้เห็นถึงยุทธศาสตร์ 3 5 7 เป็นการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีองค์ประกอบยุทธศาสตร์ “3 ข้อ ต้องมี” หมายถึงสิ่งสำคัญ 3 ข้อที่โรงเรียนต้องจัดหาให้มีเพื่อให้ครูผู้สอน นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ “5 ข้อต้องทำ” หมายถึงสิ่งสำคัญ 5 ข้อที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำ หรือดำเนินการ เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยุทธศาสตร์ “7 ข้อ ต้องปฏิบัติ” หมายถึงสิ่งสำคัญ 7 ข้อที่ครูผู้สอนผู้สอนต้องนำลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดการเรียนการสอนอันนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นแนวทางในการบรรลุจุดหมายของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในสถานศึกษาให้ชัดเจน เพื่อให้ยุทธศาสตร์ 3 5 7 ที่ได้เอากมานั้นตรงตามความต้องการ และดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง ในด้านการพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ มี 5 รูปแบบ การสร้างห้องเรียนแห่งคุณภาพ คลังสื่อประกอบการเรียนการสอน มีห้องสมุดออนไลน์ ชุมชนแห่งการพัฒนาวิชาชีพ และคลังข้อสอบ

จะเห็นว่าแนวทางการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติโดยเรียงลำดับตามลำดับขั้นความต้องการจำเป็นครั้งนี้ คือด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และชุมชน ด้านทรัพยากรการเรียนรู้และด้านโครงสร้างพื้นฐาน จากการเกี่ยวข้องเพื่อศึกษาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งด้านวิธีการ ปัจจัยความสำเร็จ ประสิทธิภาพ ความแตกต่างของสถานศึกษา ของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม รวมถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละแนวคิด สามารถเชื่อมโยงได้ ดังภาพที่ 1 และภาพที่ 2

ภาพที่ 1: ความหมาย องค์ประกอบ และเส้นทางการบริหารยุทธศาสตร์ 3 5 7
ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ความสัมพันธ์เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ 3 5 7 ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของ
โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แสดงได้ดังภาพ 2

ภาพที่ 2: ความสัมพันธ์เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ 3.5.7 ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ เส้นทางความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 มาใช้ในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล การค้นหาคำตอบครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงเอกสาร พบว่าแนวทางความสำเร็จ ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขึ้นอยู่กับการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษา จะนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 ไปเป็นนโยบายของโรงเรียนหรือสถานศึกษา จากนั้นกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติสู่ครู หรือสร้างกระบวนการปฏิบัติตามนโยบายโดยทำตามตัวชี้วัดที่เขตพื้นที่การศึกษากำหนด นั่นคือ ตัวชี้วัดของ 3 5 7 และผู้บริหารสถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในลักษณะผู้บริหารส่งเสริมและกำหนดเป็นนโยบายร่วมกัน ครูพร้อมนำไปปฏิบัติ ภายใต้อาคารเรียนมีสื่อ ครุภัณฑ์ที่ครบ จากข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับ Bunkrong (2017, 1-25) ที่สะท้อนถึงยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา โดยผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษา ควรเข้าถึงทรัพยากร และระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมีองค์ความรู้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียนการสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันส่วน

ขณะเดียวกัน เส้นทางความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 ยังพบประเด็นเด่น น่าสนใจ ไม่ต่างกับนโยบายของผู้บริหาร คือ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้านการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 ไปปฏิบัติ ของ Thitiwatthananan and Kitnuntaviwat (2017, 773-790) คือด้านกระบวนการเรียนรู้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ Goodwin (2020) สะท้อนถึงการศึกษายุค 4.0 ที่ใกล้เคียงกับการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนุกสนานด้วยเทคโนโลยีสามารถเข้าถึงได้ และการเรียนรู้ผ่านการเล่นมีบทบาทสำคัญในการศึกษาและเตรียมเด็กสำหรับความท้าทายและโอกาสข้างหน้า เป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและจำเป็นในปัจจุบัน ซึ่งการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 ไปปฏิบัติย่อมต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ทำทาย ทั้งครู นักเรียน แม้แต่ผู้บริหาร ขณะที่ Frances (2020) ระบุว่า จุดประสงค์สูงสุดของการใช้เทคโนโลยีนี้และการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้คือการให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการศึกษา “เปลี่ยนจุดเน้นจากการสอนไปสู่กระบวนการเรียนรู้” นั่นเอง

จากเส้นทางความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 มาใช้ในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า โดยเฉพาะมิติด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย เปรียบได้กับแม่ทัพที่มีกล้องส่องทางไกล เพื่อใช้ส่องดูความเป็นไปในสมรภูมิรบเบื้องหน้าว่าเป็นอย่างไร ควรใช้กลยุทธ์ใด ในการทำศึก จึงจะประสบชัยชนะ ผนวกกับข้อค้นพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้านการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 ไปปฏิบัติ คือกระบวนการเรียนรู้ เมื่อเชื่อมโยงกับ

หลักการของ Senge (1990, 191-216) สถานศึกษา คือองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ซึ่งผู้คนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างสรรค์ผลงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นที่ซึ่งเกิดรูปแบบการคิดใหม่ ๆ หลากหลาย ซึ่งแต่ละคนมีอิสระที่จะสร้างแรงบันดาลใจ และทุกคนต่างเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี (Shared Vision) เพื่อกำหนดทิศทางวางนโยบายแบบมีส่วนร่วมและกลยุทธ์สู่ครูผู้ปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกันการแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน คือ การที่ครูมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายของตนเองที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา การเรียนรู้ถึงทิศทางกลยุทธ์สถานศึกษาทำให้ครูรู้จักปรับค่านิยม ปรัชญา ความคิด ความเชื่อของตนเองในอนาคตให้สอดคล้องกับภาพรวมของหน่วยงาน ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานผูกพันและมีแรงผลักดันตนเองในการปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งพัฒนาวิสัยทัศน์ของตนเองกับองค์การให้สามารถบรรลุเป้าหมาย

สรุป

การศึกษาเส้นทางความสำเร็จของการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 เป็นการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบที่สำคัญคือ โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมใน “3 ข้อต้องมี” ผู้บริหารนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 ไปใช้ในการบริหารในโรงเรียน โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ครู นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังนั้น วิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะต้องบริหารให้เกิด “5 ข้อต้องทำ” ผ่านการสนับสนุนให้ครูนำไปปฏิบัติ ใน “7 ข้อต้องปฏิบัติ” มีกลไกการเชื่อมโยงในการผสมผสานงานร่วมกัน โดยมีเครื่องมือที่มีเนื้อหาและเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ 1) ห้องเรียนคุณภาพ 2) คลังสื่อประกอบการเรียนการสอน 3) ห้องสมุดออนไลน์ 4) ชุมชนแห่งการพัฒนาวิชาชีพ 5) คลังข้อสอบ ซึ่งข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการนำยุทธศาสตร์ 3 5 7 มาใช้ในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จะต้องอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน หน่วยงานต้นสังกัด และการศึกษารังนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงเอกสาร ดังนั้นควรมีการศึกษาเชิงปริมาณควบคู่ด้วย จะทำให้มองได้รอบด้านมากยิ่งขึ้น

References

- Boonpathum, S. & Tangtard, S. (2015). Development of Distance Education Management System on Web-Base for Dual Vocational Education Students Under Office the Vocational Education Commission. *Silpakorn Educational Research Journal*. 7(1), 324-337. [In Thai]
- Boonthongphaeng, P. & Naiyaphat, O. (2015). Teachers Professional on Distance Learning Television of Small Qualities Primary Schools, Office of Nongbua Lamphu Primary Educational Service Area 1. *FEU Academic Review*. 9(2-4), 88-97. [In Thai]

- Bunkrong, D. (2017). Analysis of the Education Management Approach with Driving Education to Thailand 4.0. **Walailak Abode of Culture Journal**. 17(2), 1-25. [In Thai]
- Cooper, H. and Lindsay, J.J. (1997). **Research Synthesis and Meta-analysis**. In Bicknam, L. and Rog, D. J. (eds). Handbook of Applied Social Research Method, pp. 315-337. California : Sage Publication
- Distance Learning Foundation and the Office of the Basic Education Commission. (2018). **Guidelines for teaching and learning operations using distance learning television (DLTV) to be standardized**. Retrieved January 3, 2022, from <http://www.dltv.ac.th>. [In Thai]
- Distance Learning Information Technology Center. (2016). **Guidelines for improving the quality of Distance Learning Information Technology (DLIT)**. Bangkok: Aksornthai. [In Thai]
- Frances, J. (2019). **Everything You Need to Know About Education 4.0**. Retrieved April 15, 2021, from <https://www.qs.com/everything-you-need-to-know-education-/40>.
- Gerduang, A. (2017). Causal Factors that Influence the Policy of Distance Learning Television of a Small-Size School. **Suthiparithat**. 31(98), 180-195. [In Thai]
- Goodwin, J. (2020). **Learning through play: how schools can educate students through technology**. Retrieved April 14, 2021, from <https://www.weforum.org/agenda/2020/01/technology-education-edtech-play-learning/>.
- Jituea, N., Kittisaknawin, C. & Deesawadi, N. (2017). The role of leadership in organization development to the learning organization. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 10(2), 1738-1754. [In Thai]
- Ministry of Education. (2016). **Thai education competency in the international stage 2016 (IMD 2016)**. Bangkok: 21 Century. [In Thai]
- Mogalakwe, M. (2006), The use of documentary research Methods in social research. **African Sociological Review**. 10(1), 221-230.
- Nunat, N. & Hona, P. (2020). Educational Management of Distance Learning Television and the development of educational quality of small schools: Opportunities and equality for Thailand 4.0. **Journal of Graduate Review Nakhon Sawan Buddhist College**. 8(1), 289-300. [In Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2019). **Distance Learning Information Technology**. Retrieved April 14, 2021, from <http://www.dlit.ac.th/site/>. [In Thai]

- Office of the Education Council. (2016). **Analysis of Thai Education in the 21st century**. Bangkok: Prigwhan Graphic. [In Thai]
- Office of the Permanent Secretary Ministry of Education. (2016). **Educational development plan of the Ministry of Education No. 12 (2017-2021)**. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Pornsirinthip, S., Thamachai, P. & Romkaew, N. (2015). Educational Administration on the Utilization of Educational Satellite Television for Samoeng Network School 2, Samoeng District, Chiang Mai. **Journal of Graduate Research**. 6(1), 1-12. [In Thai]
- Pudtikunkaseam, P. & Preechar, C. (2021). Key Competencies for Online Teachers in Distance Education Provision. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 7(8), 373-384.
- Roengchaiyaphum, K. & Usaho, C. (2015). A Study of Project Management Efficiency of Distance Learning Vis Satellite of Small-Sized Schools Under The Samutsakorn Primary Educational Service Area Office. **OJED**. 10(3), 493-504. [In Thai]
- Sankaphong, S. (2019). **Education management through distance learning education Television (DLTV) and upgrading the quality of education in small schools**. Retrieved January 2, 2022, from https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2019/08/บทความ_สมเกียรติ-สรรรคพงษ์-190862.pdf. [In Thai]
- Scott, J. (1990). **A Matter of Record, Documentary Sources in Social Research**. Cambridge: Policy Press.
- _____. (2006). **Social Research and Documentary Sources**. Sage Benchmarks in Social Research Methods, Documentary Research Volume 1. SAGE Publication. pp. 3-40.
- Senge, P. M. (1990). **The fifth discipline: The art & practice of the learning organization**. New York: Doubleday.
- Tangkitvanich, S., Janwit, P., Lathapipat, D., Siriprapanukul, P., Tongliemnak, P., Wongkitrungrueng, W. & Sasiwutthinun, S. (2016). **Forming a reform strategy responsibility for basic education**. Bangkok: Thailand Development Research Institute. [In Thai]
- Techa, K., Vejcha, P. & Uppinjai, S. (2016). Strategic Proposals for Distance Learning Television (DLTV) management administration at Baan Mae Kham School, Chiang Saen District, Chiang Rai Province. **Journal of Education Academic Chiang Rai Rajabhat University**. 1(2), 94-106. [In Thai]

- Thitiwatthananan, N. & Kitnuntaviwat, V. (2017). Approaches for implementation of distance learning information technology (DLIT) strategies in schools under the office of the basic education commission. **An Online Journal of Education**. 12(4), 773-790. [In Thai]
- Vehachart, R. (2021). Management of Distance Education via Satellite (DLTV) COVID-19. **Journal of Association of Professional Development of Educational Administration of Thailand**. 3(1), 29-47. [In Thai]
- Wannasiri, W. (2015). **Distance Education Management Via Satellite in Basic Education School Under Kanchanaburi Educational Service Area Office 1**. (Master's independent studies, Master of Education, Kanchanaburi Rajabhat University). [In Thai]
- Wiset, P. Director of Lampang Primary Educational Service Area Office. (2022, February 14, 2022). Interview. [In Thai]